

# מעדני אשר



שאלות וחקירות בענייני פרשת השבוע | יו"ל ע"י מכון "מעדני אשר" - בית שמש

חג השבועות תשפ"ב | גליון תתק"ב (שנה י"ט)



### מה הטעם שמקשטין את הבית בחג השבועות והאם בשבת או ביום טוב נמי מותר לקשט?

איתא ברמ"א אור"ח סימן תצ"ד ס"ק ג' נוהגין לשטוח עשבים בשבועות בבית הכנסת והבתים, זכר לשמחת מתן תורה.

איכא כמה טעמים במנהג לשטוח עשבים בשבועות.

א. בלבוש כתב זכר למתן תורה משום שהר סיני היה ירוק עם מרעה לבהמות, שנאמר בפרשת יתרו ל"ד ג' גם הצאן והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא, דמשמע שהיה להם מרעה על ההר, וכן כתב היע"ב בסידורו בית יעקב.

ב. על פי שיצא מפי הקדוש ברוך הוא היה מתמלא כל העולם כולו ריח בשמים, כך שבחג השבועות נידונים על פירות האילן, ולכך מקשטים את בתי הכנסת והבתים בענפי אילנות.

ובספר ילקוטי חבר ח"ב בהגהות על הא"ח מקשה דלפי זה היה צריכים להעמיד אילני מאכל, דהרי דנים על פירות האילן, ועיין בשו"ת שיח יצחק סימן רל"ז מה שהאריך לתרץ.

ג. על פי מה דאיתא בגמ' שבת פ"ח ע"א על הפסוק לחייו כערוגות הבושם, שכל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא היה מתמלא כל העולם כולו ריח בשמים, כך כתב במדרש תלפית ערך דודאים.

ד. ע"פ מה דאיתא בגמ' עירובין כ"ב א' שרב אדא בר מתנא הלך לבי רב ללמוד תורה, א"ל אשתו לילדיך מה אתן לאכול, ענה לה, מי שלימו קורמי באגמא, האם אין עשבים בשדה, עשבים הראויים למאכל אדם ע"י הדחק לכן כדי שלא יקשה לאדם כיצד יקבל על עצמו עול תורה, ומנין תהא פרנסתו ופרנסת ב"ב, נוהגים לשטוח עשבים לרמז על התירוף מי שלימו קורמי באגמא.

ה. משה רבנו נולד בז' באדר והצפינו אותו שלושה ירחים שמות ב' ב' עד ו' בסיון ואז י"תשם בסוף על שפת היאור כמבואר בגמ' סוטה י"א ע"מ א' לכן לזכר הצלתו של משה רבנו אנו מקשטים את הבתים בענפים וירק, כך כתב בספר דן ידיו מובא במאמר מרדכי אור"ח סימן תצ"ד.

ו. יש הרבה עשבים לרפואה, אבל במתן תורה נתרפאו כל המומין ולא היה צורך בעשבים, לכן שוטחין בבתים ובבית הכנסת להראות שאין צורך בהם כבר, כך שמעתי מידידינו הגאון המפורסם רבי מתתיהו דייטש שליט"א רבה של רמת שלמה ויו"ר מכון הרמ"ה בכנס רפואה בהלכה שהתקיימה לכל רבני בית שמש.

יש לחקור האם בשבת או ביו"ט מותר לקשט את הבית עם העצים והפרחים או דילמא אסור משום שהוא מוקצה.

הנה במהרי"ל כתב ואם חל שבועות ביום א' שוטחין בכניסת השבת.

ובמגן אברהם סימן תצ"ד ס"ק ה' הביא את דבריו וכתב דסבירא ליה כיון שאין ראוי למאכל בהמה אסור לטלטלן בשבת וי"ט, עיין סימן ש"ח סכ"ח.

ומעיר המגן אברהם: דאפשר לומר כיון שחשב עליהם מבעוד יום שרי לטלטלן כמ"ש בסימן ש"ח ס"ח וכן נהגו לשוטחן ביום טוב, ואפשר דגם מהרי"ל לא בא אלא למעוטי שלא ישטחם בשבת שכוונתו לצורך י"ט דאין שבת מכין לי"ט.

ולענין הלכה: פסק במשנה ברורה סימן תצ"ד ס"ק ט' דמותר לשוטחן אף ביו"ט ולא הויא מוקצה כיון דחשב עליהם מאתמול, ובפרט אם הם עשבים המריחין אכן אם חל שבועות ביום א' אין לשוטחן בשבת כיון שכוונתו לצורך יום טוב ואין שבת מכין לי"ט אלא ישטחם ביום טוב גופא או בערב שבת.

### מדוע תיקנו להתפלל שהתורה יהא מתוק

וכי היכן מצאנו שדבר שבמציאות מתוק מתפללים שיהא מתוק?

איתא בגמ' ברכות י"א ע"מ ב' דאחד מברכת התורה שתיקנו לומר בכל יום זה והערב לנו ה' אלקינו את דברי תורתך בפינו וכו'.

וברש"י שם הערב נא ה' אלהינו יערבו עלינו לעסוק בהם מאהבה.

ובט"ז אורח חיים סימן מ"ז כתב יש לכוון כשאומר הערב נא שתהיה התורה מתוקה עלינו שנתעסק בה לשמה ולא לכוונה אחרת חלילה.

יש להקשות: כיון שתורה מתוקה בעצמה כדכתיב תהילים י"ט י"א "הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונופת צופים", וכן כתוב בפרק ק"ט ק"ג "מה נמלצו לחכי אמרתיך מדבש לפי, מה צריך לבקש שזה יהא מתוק, וכי מצאנטו שאדם מבקש מהקב"ה על דבר מתוק שיהא מתוק, הרי זה במציאות מתוק, כך מקשה בדגל מחנה אפרים פרשת בשלח.

### איכא כמה תרוצים:

א. ע"פ מה שאמר הרב הגאון מו"ה יעקב יוסף הכהן אף על פי שמימי התורה בודאי מתוקים מדבש ונופת צופים, על כל זה נדמה להם למר והטעם כי מרים הם, הם המרים מחמת חולשת העונות רחמנא ליצלן כמו החולה אשר כל טעם מתוק ידמה לו למר כן הוא בחולי הנפשות כמו שכתוב בפסוק ישעיה ה' כ' "שמים מר למתוק ומתוק למר" והיינו שנתהפך עליו מתיקות ועריבות התורה למר ואינו יכול לשתות מהם להחיות את נפשו ועל ידי זה לא זכה נעשה לו וכו' וכמו שדרשו חז"ל תענית ז' א' על פסוק דברים ל"ב ב' יערוף כמטר לקחי וגו' כי צריך להתפלל על זה דבתורה יש בה מים מתוקים ומים המרים, וצריך להתפלל ולבקש זה מאת ה' שיטעום תורתו המים מתוקים וערבים וזהו ברכת והערב נא, כך תירץ בדגל מחנה אפרים פרשת בשלח.

ב. לפעמים יקשה לנו השתוות ואחדות דברי תורה שבכתב עם דעת מקבלי תורה שבע"פ, ולא ימתוק לחיך לנטות מפשוטי המקראות כפי מובנם בהשקפה ראשונה בדרך מהלכי הפשט המיוסד על יסודי הלשון ולשמעו דעת רבותינו בעלי התלמוד שאין הוכחתם ברורה לחולשת השגתינו, לכן נשפון שיחנו לפני החונן לאדם דעת ית"ש, הערב דברי תורתך בפינו, שיערבו וימתקו גם לחכנו למצוא נועם העליון להבין דעת התורה שבע"פ בדברי התורה שבכתב עצמם, להשוותם יחד ולאחדם באחדות גמורה, עד שלא יהיה הבדל אצלנו בין אמתת הפשט לאמתת הדרש, דברי התורה שבכתב יערבו וימתקו לנו עם דברי התורה שבפינו, שיאורו עינינו לראות בעומק ים התורה שבכתב את פניני התבונה שבתורה שבע"פ להבין בסתר מליצות התורה שבכתב בעצמה את כל אשר למדונו רבותינו מקבלי התורה שבע"פ, עפ"י מדות התורה המדקדקת אחר כל מלה ומלה אות ואות קוץ וקוץ על אמתת עומק ענינם, אשרי האיש הזוכה למעלה זו, כך תירץ בהקדמה לספר הכתב והקבלה.

ג. כיון שהתורה היא מתוק, אי"כ עלול ללמוד רק משום המתקנות, ואע"פ שמתור ללמוד שלא לשמה, מ"מ אין זה עיקר התכלית לכן מבקשים שתעשה את זה לנו מתוק, מ"מ שנהיה לומדי תורתך לשמה לשם שמיים, כך תירץ בדברי שאול לבעל השואל ומשיב, וכן בדברי יציב, מאמר זה מתוך מעמד האדיר סיום סדר מועד דחסידי פאפא בנוא יארק במלון הילטון בהשתתפות כ"ק מרן האדמו"ר שליט"א ומעל אלף חסידים.

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הנגיד הנכבד תומך תורה ולומדיה

הרב מנדל פרוכטר שליט"א בני ברק

לעילוי נשמת אמו

האשה החשובה והצדקנית גמלה חסד עם הבריות

מרת זלאטה לאה בת הרב אברהם אלי' ע"ה

נפטרה ראש חודש סיון האי שתא ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב

לעילוי נשמת ידידינו הנגיד הנגבד

שר החסד עושה חסד לאלפים

מגדולי תומכי התורה בדורנו

תמך וחזק אלפי לבבות נשברים

הרב החסיד יעקב שלום בן הרב שמשון פישר ז"ל

נלב"ע ד' אייר האי שתא ת.נ.צ.ב.ה.

הנוצח לרגל השלושים ע"י בני המשפחה שיחיו



### מדוע עשה הקב"ה שיהא קולות על הר סיני מה היה המטרה בזה?

כתוב בתורה הקדושה במתן תורה פרשת יתרו ט"ו ט"ז ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר ויהי קולות וברקים וענן כבד על ההר וקול שופר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה.

יש להקשות: מדוע עשה הקב"ה שיהא קולות על הר סיני מה היה המטרה בזה, כך מקשה במדרש שיר השירים פרק א', וכן ברבינו בחיי פרשת יתרו, וכן באלשיך הקדוש, וכן בשם משמואל על חג השבועות, וכן בכלי יקר בפרשת יתרו.

### איכא כמה הסברים:

א. עם ישראל ישנו באותו הלילה, לפי שהשינה היה ערב להם משום דבסיון הילולת קצרים, בא הקדוש ברוך הוא ומצאן ישנים התחיל מעמיד עליהם בקלאנין, היינו כל מיני משמיעי קול כדי לעוררם, כך כתוב במדרש שיר השירים פרק י"א.

ב. קולות היו קולות המלאכים שמקלסים להקב"ה בכל בקר ובקר, שנאמר איוב ל"ח ז' "ברן יחד כוכבי בקר ויריעו כל בני אלהים", והברקים הם מלאכים ג"כ, שנאמר תהלים ק"ד ז' "עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט", וכתבי יחזקאל א' י"ג "ונוגה לאש ומן האש יוצא ברק" "וענן כבד", כדי להפריש בין ישראל ובין המלאכים, שאם היו ישראל רואים אותם היו נרעדים בראייתם, וכן כתוב ביחזקאל א' ז' "ענן גדול ואש מתלקחת", שם ה' "ומתוכה דמות ארבע חיות", כך כתב ברבינו חננאל מובא ברבינו בחיי בפרשת יתרו.

ג. יום מתן תורה היה כמין יום המעונן בקולות והם הרעמים, כמנהגו של עולם, והברקים וקצת גשמים, והוא שכתוב שופטים ה' ד' "ארץ רעשה גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים", והיה תחלה הענן ואח"כ הברקים, ואח"כ הקולות. והאחרון שבכתוב היה ראשון, שכן מנהג לראות הברק ואחריו הרעם, ומה שהזכיר הכתוב שלא כסדר נראה לי בטעם הדבר כי עשה כן לעלוי קול השופר, שאילו הזכיר כסדר שהיו, היה סומך הקולות אל קול השופר, והיה נראה כי היו שוים או קרובים זה לזה במעלה, ולכך רצה להקדים הקולות כדי להרחיקם מקול השופר ולבאר כי יש רחוק גדול והפרש ביניהם כהפרש שיש בין דבר גופני לדבר שכלי, כך כתב ברבינו בחיי פרשת יתרו.

ד. הקולות היו קולות של בכי שהמלאכים בכו שנטלו מהם את התורה, ונתנו את זה לישראל, כך כתב בש"ך על התורה.

ה. קולות וברקים היתה בהם תועלת שתחול עליהם אימה וכאמרם ז"ל ברכות כ"ב א' שתהא התורה ניתנת באימה וביראה וברתת ובזיע כמ"ש ויחרד כל העם אשר במחנה, כך כתב בשם משמואל חג השבועות.

ו. מאחר שאנו רואין שהקולות וברקים הם הפכים אל קול השופר כי קולות של רעם היוצאים מתוך הענן הוא קלא דפסק מהרה, והברק יצא חצו כרגע נראה וכרגע ספו תמו, אבל קול השופר היה הולך וחזק, על כן קרוב לומר שרמז זה הוא לשני כתות המקבלים התורה זקני תלמידי חכמים וזקני עם הארץ כי אלו מוסיפין חכמה ואלו מטפשין והולכים, כך שופר זה שהיה מן אילו של יצחק ומתיחס אחר הצדיק קולו הולך וחזק כי זקני תלמידי חכמים מוסיפין חכמה תמיד, אבל הענן הגס והעב המתיחס אחר זקני עם הארץ בעלי חומר הנה קולם וניצוץ אורם אינו כי אם לפי שעה ומלת שופר דרשו ויקרא רבה כ"ט ו' מלשון שפרו מעשיכם וזה מסכים לדרבינו, ורמז גם כן לזכותו של יצחק שהולך וחזק ונשמע קולו בכל דור ודור הולך וחזק, כך כתב בכלי יקר.

### האם במתן תורה ראו ממש את הקולות ומה היה המטרה בזה?

כתוב בתורה הקדושה במתן תורה יתרו כ' ט"ו וכל העם רואים את הקולות.

יש להקשות: איך שייך במציאות לראות את הקולות, וכן מה היה המטרה שיראו את הקולות, ולא היה מספיק שישמעו, כך מקשה בהדר זקנים לבעלי התוס', וכן הרא"ש, וכן בספורנו, וכן ברבנו בחיי, וכן בכלי יקר, וכן בדגל מחנה אפרים.

### איכא כמה תרוצים:

א. בהדר זקנים לבעלי התוס' בפרשת יתרו הקשה היאך רואים את הקול, ותירץ שאני קולו של הקדוש ברוך הוא שהוא אש כדכתיב קול ה' חוצב להבות אש, ומתוך כך היו רואים הקולות אשר יוצאות מפיו וחוזרות ונחקקות בלוחות, וכן תירץ ברבינו בחיי לפי תירוץ אחד.

ב. כל העם רואים את הקולות, פירוש נהנים מן הקולות, וחבירו חמותי ראיתי אור שר"ל נהנה, כך כתב הרא"ש בפרשת יתרו.

ג. רואים את הקולות כמו ולבי ראה, התבוננו בענין הקולות שלא יוכלו לסבלם, כאמרם לא אוסיף עוד לשמוע את קול ה' אלהי, ואת האש הגדולה הזאת לא אראה עוד, ולא אמות, כך כתב הספורנו, וכן במעשי ה'.

ד. קרוב לשמוע שכל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא, מיד נתגשם אותו דיבור והיה בו כל כך ממשות עד שהיו רואין באויר כל האותיות פורחות וכאילו היה הכל כתוב לפניהם, וראה לזה ממה שנאמר תהלים ל"ג ו' בדבר ה' שמים נעשו וגו', הרי שכל דיבור שיוצא מפי הקדוש ברוך הוא בורא בריאה חדשה, וכן לאחר היצירה אמרו חגיגה י"ד א' שמכל דיבור שיוצא מפי הקדוש ברוך הוא נברא מלאך וכן כל דברות אלו אחר שיצאו מפי הגבורה היה בהם ממשות, על כן נאמר וכל העם רואים את הקולות דהיינו קול אלהים המדבר אתם אותן קולות ראו בעיניהם, כך כתב בכלי יקר.

ה. בשו"ת תשב"ץ סימן למ"ד כתב שמותר לכסות את התפילין של ראש בסודרו, והא דאמרין וראו כל עמי הארץ כו' היינו שיהיה בראש במקום שהם נראים יותר וראו כמו ושמעו וכל העם רואים את הקולות ע"ש,

ובשערי תשובה סימן כ"ז ס"ק ה' הסביר את דבריו: דאף שיש איזה דרשא בהא דוכל העם רואים דקאי על המלאכים שנבראו מכל דיבור מ"מ פשטא דקרא על שמיעה נאמר ומפיק ל' בל' ראה לדרשא וה"נ בהא דוראו כל עמי הארץ שיהיה השמיעה ברור אצלם כאלו ראו בעיניהם ממש.

ו. בדגל מחנה אפרים הסביר את זה, על דרך ששמע משל מן אא"ז זללה"ה שהיה אחד מנגן בכלי זמר יפה מאוד במתיקות ועריבות גדול ואותם שהם שומעים זה לא יכלו להתאפק מגודל המתקנות והתענוג עד שהיו רוקדים כמעט עד לתקרה מחמת גודל התענוג והנעימות והמתקנות וכל מי שהיה קרוב יותר והיה מקרב עצמו לשמוע הכלי זמר היה לו ביותר תענוג והיה רוקד עד מאוד ובתוך כך בא אחד חרש שאינו שומע כלל הקול של כלי זמר הערב רק ראה שאנשים רוקדים עד מאוד והם בעיניו כמשתענים ואומר בלבו כי לשמחה מה זו עושה ובאמת אילו היה הוא חכם וידע והבין שהוא מחמת גודל התענוג והנעימות קול של כלי זמר היה הוא גם כן רוקד שם והנמשל מובן, ויש לפרש בזה וכל העם רואים את הקולות היינו שה' יתברך הופיע על כולם כאחד אור אלוהותו שהשיגו יחד כולם כשראו גודל השמחה כי מלאכי צבאות ידודן ידודן וכו' שבת פ"ח ב' הבינו שהוא מחמת מתיקות ונעימות אור התורה הקדושה ודחקו עצמם לשמוע קול התורה אף על פי שהיו קצת חרשים מכבר שלא היו שומעים את הקולות הבל נעשו פקחין ועיינין פקוחין היה להם שהיו רואים החזרה והשמחה הגדולה הבינו שהוא בודאי את הקולות היינו נעימות ועריבות הקול של תורה אף על פי שהם לא השיגו זה נעימות התורה הבינו על ידי השמחה שהוא בודאי מגודל נעימות התורה ולכך דחקו עצמם לשמוע הקול ממש אולי ישיגו ויבינו נעימות אור התורה, עיין באגרא דפרקא אות רצ"ז.

### ישמח לב מבקשי ה'

הופיע הספר שרבים ציפו לו

### "מעדני אשר על עניני נישואין בהלכה ואגדה"

הספר בלול במאות חקירות בעניני חתן וכלה ובדברי צחות לשמחת חתן וכלה

מיום האירוסין עד אחר שבעת ימי המשחה



חלקם הגדול נתבשלו בריתחא דאורייתא עם חברים מקשיבים בשיעורים כהלכתן

ומהם שנאמרו במאות שמחות חתן וכלה

והרבה מהם במחיצת גדולי ומאורי הדור שליט"א שנהנו והסכימו לדברים

הספר נחוץ לכל חתן ומחותן

שיש לו דברים מוכנים לדרוש במשך כל ימי המשחה

מי שמעונין לרכוש הספר יתקשר למשרדי המכון 053-3166560

### קול המעדנים

חלק ממינוסי הכנה למתן תורה

"שיבה גדולה ביאלא אלעד"

"שיבה גדולה וקטנה זוויעל ירושלים"

"שיבת חומת ירושלים בית שמש"

"בית המדרש המרכזי גור קרית גת"

"אודיטוריום בני ברק ויזניץ"

"תלמוד תורה בוואן ביתר עילית"

"בעלזא בית שמש"

"צפת כלל חסידי"

איתא בגמ' שבת פ"ח עמוד ב' אמר רבי יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, מה לילוד אשה בינינו, אמר להן לקבל תורה בא, אמרו לפניו, חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם, מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו ה' אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים.

יש להקשות: מדוע כשחזר הקב"ה על כל האומות העולם אם הם רוצים לקבל התורה כמבואר בגמ' ע"ז ב' ע"מ ב' אז לא קטרגו המלאכים תנה הודך על השמים, ורק כשרצה הקב"ה לתת את התורה לישראל אז קטרגו, וכי אומות העולם עדיפא מ'ישראל, כך מקשה המהר"ל צינץ בדרוש שני למתן תורה, וכן בישמה ישראל חג השבועות ע"מ ח', וכן ביציב פתגם לחג השבועות ממרן בעל הדברי יציב ז"ע ע"מ רמ"ד.

איכא כמה תרוצים:

א. הם ידעו שלאומות העולם קבלת התורה לא יצא לפועל לכן לא התנגדו לזה, משא"כ לישראל עם הנבחר ידעו המלאכים שיש סיכויים גדולים שהם יקבלו את זה לכן התנגדו בכל כוחם, כך תירץ המהר"ל צינץ בדרוש שני למתן תורה.

ב. ע"פ מה דמבואר במדרש שיר השירים ל' ו' דלאומות העולם לא רצה לתת רק מצוות גלמות, היינו שלא יהא להם שום כח לחזק דבר רק מה ששמעו מפורש, אבל לישראל מבואר במדרש שיר השירים ט"ו ג' שכשהמלאכים שואלים להקב"ה מתי נתקדש החודש אמרו להם אני ואתם נלכה לבית דין של מטה, וישראל קא מקדשו להו לזמנים, וכן בכל המצוות ובכל פירושי התורה מבואר בשנים עשרה דרשות להר"ן סוף דרוש ג' שניתן לישראל כח הפירוש ולכן אין משגיחין בבית קול, ותורה לא בשמים הוא בתנורו של עכנאי ב"מ נ"ט ועל זה קטרגו המלאכים ואמרו אשר תנה הודך דייקא, הוד התורה תן לנו, משא"כ באומות העולם נשאר הוד התורה בשמים, כך תירץ בישמה ישראל חג השבועות ע"מ ח'.

וזוה מתורץ: מה שהקשה לי אחי יקירי הגאון רבי יצחק שמואל שוורץ שליט"א רב ביהמ"ד חיסדא וראש כולל עמק התורה, דמדוע על השבע מצוות בני נח שקיבלו הגוים לא טענו המלאכים תנה הודך, ולפי הנ"ל אתי שפיר דהם קיבלו את המצוות בלי כח לפרש.

וביסוד זה מתרץ בשו"ת דברי יציב יור"ד סימן קס"ה את הקושיא המפורסמת אין מברכים אשר בחר בנו בעמים ונתן לנו את תורתו, הרי מבואר בגמ' ע"ז ע"מ ב' דהקב"ה סיבב בין כל האומות העולם ורצה לתת להם את התורה, ולפי הנ"ל אתי שפיר דלא נתן להם את הכוח לפרש, משא"כ לנו, עיין בספר מעדני אשר מתן תורה ע"מ קל"ד עוד כמה תרוצים נפלאים.

ג. ע"פ מה שכתבו המפרשים החיד"א בספרו כסא דוד דרוש ד' ובפני דוד משפטים אות י' טענתם המלאכים היו ע"פ מה דקמ"ל חו"מ סימן קע"ה דבן המיצר מסלק הלוקה, משום ועשת הישר והטוב, וכיון שהמלאכים שוכנים בשמים עם התורה הם קודמין, לעם ישראל שהם רחוקים במיקום מן התורה, אמנם מצינו בגמ' ב"ב ה' ע"מ א' רש"י שם שאם היה הלוקה עני והמצרן עשיר, אין בזה משום דינא דבר מצרא, ולפי זה יש לומר שידעו המלאכים והבינו שכלפי אומות העולם הם בגדר עשירים, שהרי הם אומרים שירה לפני הקב"ה, ואילו האומות הנבערים מדעת ורחוקים מהקב"ה הם בגדר עניים ולא שייך בהם דין בר מצרא, ורק כלפי בני ישראל עם קרובו שהם בגדר עשירים היו המלאכים סבורים ששייך בהם דינא דבר מצרא, כך תירץ ביציב פתגם לחג השבועות ממרן בעל הדברי יציב ז"ע ע"מ רמ"ד, והא דבאמת המלאכים אינם צודקים עם הטענה של דינא דבר מצרא, עיין בספר מעדני אשר מתן תורה ע"מ ל"ט עשרות תרוצים נפלאים בענין זה.

ד. הפחד של המלאכים היה בגלל שידעו שיהודי כשלומד תורה הוא יכול להגיע לקרבת אלוהים יותר ממלאכי השרת, כמו שכתב האור החיים הקדוש בפרשת יתרו על הפסוק "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש" וז"ל ואתם, לכל יחשבו כי דבריו להם על העתיד לבא בעלות הנפש אחר הפרדה מהגוף שישג הרוחניות מעלות הסדורות אבל בחיים חיותו תרוחק הדעת השגה זו, לזה אמר ואתם פירוש אתם בעצמיכם בעלי גויה תשיגו מעלה זו, ומצינו שהצדיקים השיגו מעלה זו שנקראים מלאכים וקדושים כי באמצעות התורה תגדל ותעלה מעלת האדם עד אין קץ למעלה מהמלאכים סנהדרין צ"ג א' וזה לך האות כי ה' בחר ליותר מעלה לקדושת מקום כבודו עם ישראל, הא למדת כי הם למעלה מהם כי מעלין בקודש וכו', אבל זה רק אם לומדים תורה עם יראת שמים וזה שייך רק אצל עם ישראל עם הנבחר, משא"כ באומות העולם, אפילו כשהם לומדים תורה אין הם מתקרבים בכזאת קרבת אלהים, לכן לא היה איכפת למלאכים שהגוים יקבלו את התורה, משום כשגוי לומד זה לא יקדם אותו לאף מקום, מעדני אשר, מתוך שיחת הכנה לחג מתן תורה בבית המדרש צאנו בית שמש האי שחא.

האם עם ישראל ישנו בדווקא בשעת מתן תורה

כדי להיות יותר קרוב להקב"ה מהמלאכים?

החיד"א בספרו דבש לפי מערכת ש' אות מ"ב ובדברי מהר"ח ז"ל כתב טעם לשינת ישראל קודם מתן תורה, הדנה המלאכים טענו מה אנוש כי תזכרנו תנה הודך על השמים, וזכמן שהנשמה מחוברת להגוף יש מקום לטענתם שהם יותר ראויים לקבל התורה, לכן עשו ישראל עצה זו שהלכו לעשן, שאז הנשמה עולה למעלה בלי הגוף, והראו בזה שנשמות ישראל יותר קרובים להש"ת מהמלאכים וראויה התורה להנתן לנו יותר מלהמלאכים, ודפח"ח ז"ע.

מדור משיב כהלכה



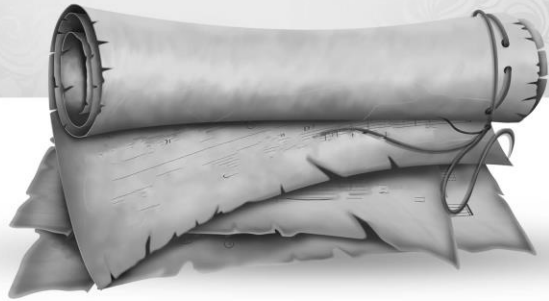
מדור זה נודב ונערך ע"י יידינו ר' מרדכי זיסקינד הגר שליט"א מנהטן  
משיב כהלכה שינון וידעת ההלכה - הלכות שבת  
כל השאלות הם משרוע ומשנה ברורה

- א] שאלה. כתב האבני נזר ואדרבא כי זה היא עיקר מצות לימוד התורה להיות שש ושמה ומתענג בלימודו ואז דברי תורה נבלעין בדמו. ומאחר שנהנה מדברי תורה הוא נעשה דבוק לתורה ע"כ, האם דברים אלו מוסכמים על הכל או שיש שיטות שפולגין?
- ב] שאלה. האם יש עניין ללמוד תורה שבעל פה כשאנו מבין מה שלומד, או שעכ"פ יש בזה עניין.
- ג] חידה. לעניין מצוות צריכות כוונה האם ת"ת זה ככל המצוות או שחלוק לעניין זה?
- ד] צ"ע. רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק א הלכה ד, היה הוא רוצה ללמוד תורה ויש לו בן ללמוד תורה הוא קודם לבנו, ואם היה בנו נבון ומשכיל להבין מה שילמוד יותר ממנו בנו קודם. מה הדין בהוא ונכדו, ונכדו חריף מי קודם?
- ה] צ"ע. מי שלא יודע דברים עיקריים בתורה האם מותר לו ללמד תורה לאחרים דברים שכן יודע וזה גורם לו שלא יוכל ללמוד דברים עיקריים בתורה?
- ו] שאלה. בספר מעלות התורה מביא בשם אחיו הגר"א שכל דיבור ודיבור בתורה שיצא מפי הגבורה היא מצוה בפנינו, וצ"ב הכוונה הרי אינו מתכוין למצוות ת"ת שהרי גם במילה אחת שיחזור כל מילה זה מצוה, ותפילה שמתפלל כל תיבה איננה מצוה, א"כ למה נתכוין בזה?
- ז] צ"ע. המפסיק ממשנתו לדברים בטלים האם זה איסור דאורייתא או איסור דרבנן, או רק הנהגה נכונה שאין ראוי להפסיק, דאם זה איסור ממש, וכי רוב האנשים מוחזקים לעבור על מאות איסורים כל הזמן?
- ח] יש לעיין. בתנא דבי אליהו ואפילו למד אדם ותמנע היתה פלגש כל היום שחר מקרא בידו, משמע שאין בזה אף ביטול תורה באיכות, וצ"ע מה אפשר ללמוד בפסוק זה כל היום כולו, ואם חוזר עליו אלף פעם, ולא למד דברים אחרים מדוע יקבל שכר?
- ט] שאלה. במתן תורה כולם קיבלו את התורה בשווה, או שכל אחד ואחד קיבל לפי דרגתו, וא"כ איך יש לו בחירה בזה?
- י] חידה. היכן אנו רואים במגילת רות, כמה חביבה ארץ ישראל ויישובה?

כללי השתתפות

- 1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס בהגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
- 2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
- 3. כל חודש, באחד חודש תערך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
- 4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
- 5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה הישבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00-9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחור משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כי כך זה ייכנס בעוה"י לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. - שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח תמוז



# מכתבים למערכת

**האם הבכורים כשעשו העבודה קודם הכהנים האם היה להם חיוב ללבוש בגדי כהונה**

מה שחקרנום בשם האחרונים האם הבכורים עשו העבודה קודם הכהנים האם היה להם חיוב ללבוש בגדי כהונה או לא, כי רק להכנים ניתנו מצוות בגדי כהונה.

הגאון המפורסם רבי שמואל קהת גראס שליט"א

חבר הדין קהלת מוסיף הרה"ק אהבת תורה, בית הוראה ירושלים, לשיבת סוף, לשבת הפוסקים יום שלישי, אצור הפוסקים סווארא, קנין תורה פסנת ירושלים (כבודי) נראה להעיר, ממה שכתב האור החיים הקדוש פרשת תצוה על הפסוק ועשית וגו' ללבוש ולתפארת על פי מה שאמרו בגמ' ע"ד הר"א ושאלו את רבי עקיבא במה שמש משה שבעת ימי המילואים לא היה בדיה אתה ושאל בי מדרשא אמר ליה בחלוק לכן שאין בו אמרא עד כאן, הנה ממה שמש משה בשבעת ימי המילואים בחלוק זה יגיד שאין הבגדים מעכבין אלא לאחר ולבניו אבל זולת הכהנים התרצה עבודת הקדושה בלא בגדים, והוא מה שמדוע באומרו כבוד וגו' לומר לא תחשו כי הם הבגדים צלצרי עבודה לכוונה ופירושי הדבר ללבושם בעבודת ימי המילואים ולא כן אלא אינם אלא ללבוש וגו' למשרת קבוע לעבודתו אבל לצד העבודה לבד כשתהיה בזולת אהרן ובניו יעבדו בחלוק לכן וכמו שמש משה כוננו.

הרה"ג רבי עזריאל ברוך אהרנוביץ שליט"א

נראה להעיר, בדבר ראו לעבודה גם בלי בגד, ואם תביא ראה מאדם הראשון שלבש בגדים, אדרבה, משם ראה שהבכורים אינם לובשים בגדי"כ בשעת העבודה, ובהקדמם מה שראיתי בספר "בית דרוך" להג"ר מיכל זילבר שליט"א שכתב בדג"כ של כה"ג היה לתקן חטא אה"ר ממפוסה בש"ה בדרוש פשוט מה"ו"ל ואלה הבגדים כבוד הם כדוגמת כהונת אור וכ"כ בורע ברוך בסוף דרוש שני פשוט מה"ו"ל כלל העולה שאהרן בא עכשיו במקום אה"ר, ובהמשך דבריו הביא לפרש מדברי הור"ק פשוט ואמתן <sup>וה"ו</sup> עכשיו במעשה המושכן נשלם בריאת שמים חדשה וארץ חדשה ואדם נברא להלל י-ה ואהרן כה"ג במקום אה"ר וזהו למלבוש כבוד ותפארת בנוגע שהיה לאה"ר קודם החטא, נמצאת למד, שהמשכן לקח את מקומו של כל העולם שהי' אמור להיות משכן להשראת השכינה, ועי' חטא אה"ר נפגם העולם ורצה הקב"ה שיהיה לו דירה בתחתונים ובמשכן ואה"ר בהימ"ק רק שם השראת השכינה כמו כל העולם קודם חטא אה"ר, ודאיתנן להכא, פשיטא דדוקא במשכן ובמה"ק ה' תיקון של אה"ר ע"י הבגדים שיש להם כח סגולי לתקן את הכהנים כמו אה"ר קודם החטא וכל בגד מבגדי"כ מתקן מידה אחרת כמבאר אדמו"ר א"כ פשיטא שהלויים לא לבשו בגדי"כ שום שייך דוקא כהונתם ועליהם, אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם, ומה שמעל דאין להביא ראה מאה"ר שלבש בגדי כבוד, דהרי אדם הראשון הקריב אחרי חטא עץ הדעת ורק ע"י הכהנים בעבודתם ובלבישת בגדי כה"ג נתקן הדבר, ודאי אין ללמוד מכך שהלויים צריכים בגדי"כ בהקרבנם. דכיון דנפגם לאחר החטא רק ע"י הכהנים בעבודתם ובלבישת בגדי כה"ג נתקן הדבר, ועיי"כ מובן ד' השפ"א ז"ל פשוט מה"ו"ל חטא תני סגור חטא תני שמשו רבינו כ' כל ימי המילואים האם בחלוק לכן כמבאר <sup>וה"ו</sup> ועתה נראה דכיון דבג"כ באו לתקן המידות הרי משה רבינו הגיע לכלל התיקון ואי"צ בגדי"כ, וגם הבכורים אם היו לובשים בגדי"כ לא היו מתקנים מאומה. שהיה הקריבו לא במשכן הקבוע ולא בהימ"ק וא"כ אין להם שום צורך בבגדי"כ, וכדמות ראה אפסר להביא נוגמ' בפי' ש' שנאמר שם בזמן שהבגדים עליהם כהונתם עליהם, אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם, וד"ו לא נשמע מעולם כלל אצל הלויים, וילע"ז דאם הבכורות שימשו בבגדי כהונה, איך שימשו עם אבנט שהוא כלאים, ואפילו דרין אבנט נחלקו בש"ס וסגי ד'ק"ס א"כ עם צינור פשוטים או מפתשן לבד דעת הרמב"ם כ"י הפקדו פ"ח ה"ב ודע"ז מצמור ופשתים והוא כלאים ולפי' הרמב"ם כ"י הפקדו פ"ח ה"א ודע"ז בשעת עבודה מותר לכהן הדיוט בלאים, והלשון של המדרש "לבוש בגדי כהונה גדולה" וכן גדול לכ"ע היה משעטנו וע"ה רמב"ם כ"א פ"ח ה"ב וא"כ היכן הותר לבכורים, ואולי זהו ש' במדרש בגדי שבת היו.

הרה"ג שלמה אפרים ורד שליט"א ירושלים

נראה להעיר, בדבישה מקובצת כמובן ד' א"ר כ' פשיטא ליה שלא משם בבגדי כהונה מפני שלא נתלכשו לו הבגדים לכהונה לעבודה עד שלבשם אהרן ומשחו ביומי המילואים, ובלגיון כתוב דצ"ל "מפני שלא נתקדשו עדיין הבגדי כהונה לעבודה עד שלבשם אהרן", ומגבין כ' הירסאות כמבאר שאם היה ענין של בגדי כהונה עד שלבשם אהרן, וא"כ נפשטה השאלה, שהבכורים לא השתמשו בבגדי כהונה.

**מדוע ניתנה התורה דוקא במדבר ולא במקום שוב**

מה שהקשטם בשם המדרש למה ניתנה התורה דוקא "במדבר", ולא במקום שוב, ותוצתם בששה אופנים נפלאים.

הגאון גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א מה"ס א"כ אה"ר ופירס יוסף חידוש על המעדים

הרה"ג יעקב ישראל מייזנער שליט"א לונדון  
נראה להעיר, שמרמז שמי שרוצה לזכות לקבל התורה, צריך לנתק עצמו במחשבתו מכל הסיביל, ויחשב בדעתו כיאלו הוא כעת במדבר, ויחייב מלימוד התורה, ואין לו שום דבר אחר, ואז יוכל לקבל התורה באמת בשלימות.

הרה"ג רבי מתיחיה ישראל הורוויץ שליט"א לייקווד מספר סב"ו אצוורת הים על מסכת ברכות

נראה לציין מה שתיירץ האור החיים הקדוש יוקאף פ"ח כ"ו וז"ל איירי עיני בדברי אנשי אמת שונים בש"ע הנהוין של תורה שאמרו כי המדבר הקרוב הוא מקום ס'מ הרשע, ואולי לכך בחר הקב"ה ליתן את התורה במדבר דייקא להורות לישראל שבח התורה יוכלו להתגבר ולמשול על היצה"ר כמ"ש חז"ל בראתי יצר הרע בראתי תורה בתלין וכו'.

הרה"ג רבי שמואל בלומנפלד שליט"א ר"מ בישיבת צננו צננו המדרש בבית חולים מרכז רפואי צננו

נראה לציין מה שכתב בספר זרע קודש פשוט במדבר סיני, זה מורה על קדושת התורה שאפילו השפל שבשפלים יוכל לבא לעבודת ה' ע' הנהו"הק, והנה המדבר מקום פחות מאוד ומקום תוקף הקליפות ועכ"ז במקום הפחות הגרוע הזה שם היה דיבור ית"ש ושם היה המשכן השכינה ואהל מועד כי זאת הוא השלימות שבתורה הקדושה, שתוכל להתפשט לכל מיני שפלים ועמקים ואפילו הפחותים מתעלים ע"י התורה"ק.

הרה"ג רבי יצחק מאיר ניימאן שליט"א ירושלים ר"מ בישיבת נצח ישראל

נראה לציין דהלב שמחה זצ"ל אמר, שכיון דזיתן ישראל כאיש אחד בלב אחד היה נתאי בקבלת התורה, המדבר הכי קל להגיע למצב כאיש אחד בלב אחד, שכל שאר מקום, לכל אחד שייך להיות משהו נגיעות, אבל במדבר שאין לשום איש כלום, ממיאל אין נגיעות ושייך כאיש אחד בלב אחד.

**האם קבלת התורה תלוי בחיוס א"כ מדוע אמר הקב"ה לאומות העולם שאם ירצו לקבל את התורה שיביאו יחוס**

מה שהקשטם בשם חבילה של אחרונים על לא דאיתא במדרש בדבישה שקבלו ישראל את התורה נתקנאו בהם אומות העולם, אמרו מה ראו אלו להתקרב יותר מכל האומות, סתם הקדוש ברוך הוא את פיהם ואמרו להם הביאו לי את ספר יחוסי שלכם, שנאמר הבו לה' משפחות עמים, כשם שבני ישראל מביאים שנאמר בפרשתן ויתילדו על משפחותם, דייש להקשות וכי מה קשור יחוס לתורה, הרי כל אחד יכול לקבל את התורה, ותוצתם בחמשה אופנים.

הרה"ג ישראל קלוזנר שליט"א בארא פארק ר"מ בישיבת נור

נראה להעיר מה שביאר אה"ר המנשה שכיר בספור ה'תת פשוט במדבר <sup>ה'תת</sup> ודבריו בנויים ע"ד הרמב"ם באגרת תימן דמי שעמדו אבותיו על הר סיני הרי קיים בו החומר הזה שקיבל התורה מפי הגבורה, איש הזה לעולם לא יסור מדרך התורה, כי הוא בעצמו ה' שם וקיבל הכל באלה ובשבעה, ומי שסר מהתורה הוא סימן מובהק שלא עמדו אבותיו שם, וממילא גם החומר שבו שממנו נוצר לא עמד שם, ועפ"י זה יובן היטב ג"כ דברי המדרש דדוקא לישראל מיועד תורתו הקדושה יען שמתחייבים אחר זרע האב נמצא דחומר של כל דור ודור עמד עם וקיבל התורה, אבל עכ"פ שמתחייבים אחר זרע האם לא יחינו כל קבלתם בהר סיני, דדרות הבאים לא היו שם.

הרה"ג חיים טייגרמן שליט"א בני ברק

נראה להעיר, ששמעתי שבהקדמה לספר יריעות ולמה לר' שלמה ולמן קליין זצוק"ל מיישב כן באופן נפלא שרצה הקב"ה שיחתור התקיים לעולם ושלא יבאו לעלמי תבלה ואמרו שהתורה לא רצו קבל התורה מפני שחשבו שייך רק לפעם שהאנשים היו מיושנים ואנחנו מתקדמים לכך ידע הקב"ה שרק בישראל שהם מתייחסים אחרי אבותיהם ומחשיבים ביתר שאת את דורות הקודמים הם אלו שישמרו על התורה לדורות לא כן אה"ע, שהם מחשיבים את עצמם יותר משרת שעברו ואינם מתייחסים לשעבר לא יקימו התורה לעתיד כי יאמרו שלהיום אין זה מתאים.

הרה"ג רבי זלמן לייב הברשטאט שליט"א

כח"ל מצב הנהו צננו ירושלים נדול של כ"ס מרח האומ"ר מצננו שליט"א בן לבנו ירידיו רב קהילת צננו סבירי  
נראה לציין דבמכילתא פשוט מה"ו"ל כתוב דלכן לא ניתנה התורה באר"י שלא יאמרו שרק בארץ ישראל צריך לקיים את התורה.

הרה"ג רבי אלטר אליהו מרמורשטיין שליט"א ראש כולל ישועות יעקב ומה"ס המניע המהוררם מפרשין עילית

נראה לציין דבספר שרגא המאיר <sup>ה'תת</sup> ע"י ש'י' אומות העולם לא רצו קבל התורה מפני שחשבו שאח"כ לא יוכלו לעשות שום דבר גשמי, וכשראו שבני ישראל קיבלו התורה ויש מצות שמטיות כמו אכילת מצה מצות סוכה נתקנאו בהן, אמר ה' תיברך הלא ספר יחוסי כמו יהודים למשפחת הראובני ה' בתחילת שמש וי"ד בספור וכו' אבל גוי אינו יכול זאת. כי לא מצאנו גוי כזה לכך לא יכולים לקבל התורה.

הרה"ג יחיאל ליבסטר שליט"א בני ברק

נראה לציין דבספר יציב פתגם במדבר ק"ס כ"י מביא בשם ספר דרוך פוקדיו"ל לבי' שישכר מצוה א' את ה' דמי שמוליד בדרך נס אפשר שלא קיים מצות פרו ורבו, ואמנם האבות הקדושים היו עקרים והולידו דרך נס, אלא הדיות ואצלם טבע נס שווה אצלם, לכן גם כן מתייחסים הבנים אליהם, לפיכך זכו ישראל להתקרב יותר משאר אומות, לפיכך אמר הקב"ה לאומות הביאו לי ספר יחוסי דרוך שמיביא בני ארץ שנולדו בדרך נס בכל זאת ויתילדו למשפחותם לבית אבותם בדרך אבותיהם כמו האומות שהיו לבנותם, ולפיכך ראויים ישראל להתקרב יותר.

הרה"ג אברהם שולטי שליט"א מה"ס מעשיכא אש"ל חושן משפט הו"ס

נראה לציין דבספר באר אברהם פשוט במדבר לני"א פשוט שליט"א ביאר שכ"י לקבל את התורה צריך לשמור עליה שלא להכניס לה תבונה שחכמות חוץ וכדומה, וא"כ א"ל היות ואין לספר מה יחוסי הרי שאין אתם יודעים לשמר את הקיים, אך בני' שנתורה שאל להתבולל, ויהוה גם לקיים ולשמור על התורה.

**מדוע תג השבועות היא רק יום אחד ופסח וסוכות שבוע ימים**

מה שהקשטם בשם התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי, מדוע תג מתן תורתנו היא רק יום אחד, משא"כ פסח וסוכות היא שבוע ימים, והבאתם שהבני יששכר אמר שעל דבר זה יש ריבוא רבבות טעמים, ותוצתם בכמה אופנים.

הגאון ישראל שורף שליט"א

רב קהילת צננו ביתר ודומ"ק סכות שמונים מרכז ההוראה, ש"ר הוראה, ר"מ בישיבת זיועל, ומואשי ישיבת כתר התורה ביתר עילית

נראה להעיר, לפמש"כ רמב"ן פשוט אמור פרק כ"ב פסוק ל"ו וז"ל יצוהו בחג המצות שבעה ימים בקדושה לפניהם ולאחריהם כי כולם קדושים ויבחוהו, ומנה ממנו תשעה וארבעים יום שבעה שבועות כימי עולם, וקודש יום שמיה כשמייני של חג, והימים הספורים ניתנים כחולו של מועד בין הראשון והשמיני בחג, והוא יום מתן תורה שהראם בו את אש הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש, ולכן יקראו רבותינו ז"ל בכל מקום חג השבועות עצרת, כי הוא כיום שמייני של חג שקראו הכתובים על ע"כ, ולפי"ז ל"ל דחג השבועות הוא כשמייני עצרת של חג המצות, כמו שמייני עצרת שהוא יום אחד ושלימות של חג הסוכות. ולפי"ז י"ל גם מה שהקשו למה בחג השבועות אין מצות כמו בחג המצות וחג הסוכות, ולפי"ז הרמב"ן א"ש כיון דחג השבועות הוי כשמייני עצרת שגם בו אין מצוה מיוחדת.

**איך היה מותר להקב"ה לעקור הר במות תורה הרי זה איסור דאורייתא**

מה שהקשטם בספרים הנפלאים מעדיני אשר חג מתן תורה בשם החתם סופר א"י היה מותר להקב"ה לעקור את הר במות תורה, הרי מבואר בגמ' בספ' פ"ד בדבשת ניתנה תורה, א"כ הרי זה איסור דאורייתא, כמו דמבואר בגמ' שבת פ"ג ק"ס ב' אמר רב ששת היתה לו בדישוות ונטלה בבית חייב משום בונה, בשדה חייב משום חורש, א"כ הרי איתא בגמ' ירושלמי ראש השנה פ"ק א' ה"ג שהקב"ה שומר את התורה א"כ איך עקר הר בשבת, ותוצתם בכמה אופנים.

הרה"ג שלום פולק שליט"א ביתר עילית

נראה להעיר בכמה אופנים, א' שי לומר שהקב"ה עקר ההר והביאו לפני שבת. ב' אצל הקב"ה הכל רק באמירה, הרי ברך העולם באמירה, ואין איסור באמירה, שהרי מלאכת מחשבת אסרה תורה, רק מלאכה בדרך המלאכה אסורה.

**מדוע סבירא ליה לרבי שמעון בר יוחאי דבעון ביטול תורה גם י'דים קטנים נענשים איהם אין בר עונשין**

מה שהקשטם בשם השפת אמת על הא דאיתא בגמ' פ"ד עמוד ב' שרבי שמעון בר יוחאי סבירא ליה שמיתת אסכרה באה ביוון ביטול תורה, והקשו לו תינקות יוכיחו שאינם מצווים על לימוד תורה ונעשנים, ותירץ רבי שמעון מפני שמבטלין א' איהו לכן נענשים הקטנים, והקשה הרי קטנים אינם בר עונשין ומדוע נענשים.

הרה"ג חיים מרדכי עקשטיין שליט"א בני ברק

נראה להעיר, דבספר דבריה משה תירץ דכיון דהעולם עומד רק בזכות לימוד התורה כמבואר בגמ' נדרים ל"ב ע"א א' נמצא שמדועו אחרים מללמוד הרי הוא ענין רודף ונידון בדיני שמים כמבואר בגמ' סנהדרין ע"ד שרודף משם.

גליון זה נודב ע"י ידידיו  
אחי האנון רבי ברוך שורף שליט"א  
ראש ישיבת אור התורה (פ"ח) באוצר הפוסקים  
להלל שמחת הבר מצוה לבנו הנתיק וחכים כמו ב"ד כ"ו  
וברכת מו"ס לאמור"ק הגאון המפורסם רבי חיים יעקב מנחם שורף שליט"א  
דומ"ק קהילת צננו צננו - ד"ר זלמן רפואי צננו  
ולחמידי ידידיו הגאון רבי בנימין לייפער שליט"א ממסעודא ירושלים  
יחיא רעוא שבוכות זיכיר רבבות זיכה לרות נחת מכל יוצאי חלציו ויציליה בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידיו  
הרה"ג ישראל לוק שליט"א בית שמש  
להלל שמחת הבר מצוה לבנו  
היניק וחכים כמו יצחק מאיר כ"ו  
יחא רעוא שבוכות זיכיר רבבות זיכה לרות נחת  
מכל יוצאי חלציו ויציליה בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידיו  
הרה"ג בני ציון אליאס שליט"א ירושלים  
לעילוי נשמת זקניו הרב משה יצחק יאלב בן הרב מרדכי יעקב ז"ל  
להלל ע"ב פ"ס ית.נ.ג.ב.ה.  
וגליל שמחת הולדת נכדתו מו"ס  
יחא רעוא שבוכות זיכיר רבבות זיכה לרות נחת  
מכל יוצאי חלציו ויציליה בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י ידידיו  
הרב שלמה פרידמן שליט"א ירושלים  
להלל שמחת הולדת נינו במו"ס  
נכד לבנו הרב ישראל ברוך יצחק שליט"א  
בן לבנו הרב חיים שליט"א  
יחא רעוא שבוכות זיכיר רבבות זיכה לרות נחת  
מכל יוצאי חלציו ויציליה בכל אשר יפנה

גליון זה נודב ע"י  
חביבן של גדולי ישראל  
הרב גרושון לידר שליט"א ירושלים  
לעילוי נשמת אמו  
ה"ה מרת פרייידא רבקה בת הרב ישראל ע"ה  
ג' סיון תש"נ.ת.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידיו  
לעילוי נשמת האשה החשובה  
הרבנית מרת מרים אסתר הולפרין ע"ה  
נפטרה בחג השבועות שנת תשע"ח  
לאחר שנות יסורים וסבל שקיבלה באהבה  
ת.צ.ב.ג.ה.  
הנוצב ע"י בניה הרבונים

לתרומות לזיכוי רבבות ברחבי תבל ניתן להתקשר: 053-3166560